

De kunst van het ontwerpen 2019

Juryrapport

Lectoraat Kunsteducatie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

KUNSTVAK
DOCENTEN
OVERLEG
KVDÖ

Inhoud

Inleiding	5
Prijs en criteria	6
Beoordelingscriteria	6
Jury	8
Samenstelling van de jury	8
Algemeen oordeel van de jury	8
Winnaar	10

Inleiding

De wedstrijd *De kunst van het ontwerpen 2019* biedt een educatieve ontwerprij voor 3^e en 4^e jaars studenten van de docentenopleiding kunstvakken.

Het doel van de wedstrijd is de bijzondere expertise van toekomstige kunstdocenten als educatief ontwerper zichtbaar te maken.

De hedendaagse educatieve praktijk vraagt om docenten die niet alleen les kunnen geven, maar ook vanuit een persoonlijke visie onderwijs (mede) kunnen ontwikkelen en vormgeven. Dat geldt zeker voor het onderwijs in de kunsten, een dynamisch vakgebied met steeds nieuwe artistieke uitingen, wispelturige makers en veranderlijke opvattingen.

Om de bijzondere expertise van toekomstige kunstdocenten als educatief ontwerper zichtbaar te maken organiseren het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), het Landelijk Overleg Kunstvakdocentenopleidingen (KVDO) en het lectoraat Kunsteducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten deze ontwerprij. Deze partijen willen het ontwerpen van kwalitatief goede kunsteducatieve producten door studenten stimuleren, studenten aanmoedigen om naar buiten te treden met hun ontwerp en de meest innovatieve en prikkelende ontwerpen onder de aandacht van een groter publiek brengen.

Kunsteducatieve ontwerpen die in aanmerking komen:

- hebben betrekking op disciplines in de kunsteducatie, zoals: dans, muziek, theater, fotografie, film, beeldende kunst en vormgeving, eventueel in combinatie met elkaar of met andere leergebieden;
- zijn bruikbaar in het onderwijs (primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of MBO) of in een buitenschoolse kunsteducatieve context (culturele instelling, centrum voor amateurkunst, community arts);
- worden formeel ondersteund door een docent van de opleiding van de student(en) door middel van een ondertekende aanbevelingsbrief of beoordeling.

Prijs en criteria

De student die door de vakjury wordt aangewezen als winnaar van *De kunst van het ontwerpen 2019* ontvangt een bedrag van € 1.000,-. Daarnaast krijgt de winnaar de mogelijkheid om (delen of een bewerking van) het educatief ontwerp te publiceren via het LKCA. Indien het educatief ontwerp door meerdere personen is geschreven, blijft het prijzenbedrag hetzelfde.

De student die in september door het publiek wordt aangewezen als winnaar van de publieksprijs van *De kunst van het ontwerpen 2019* krijgt een verrassingspakket. Indien het educatief ontwerp door meerdere personen is geschreven, blijft de publieksprijs gelijk. Daarnaast krijgt de winnaar de mogelijkheid om (delen of een bewerking van) het educatief ontwerp te publiceren via het LKCA.

Beoordelingscriteria

- 1 Is het kunsteducatieve ontwerp inhoudelijk bijzonder of vernieuwend?
Toelichting: Een vernieuwende inhoud heeft betrekking op het thema, de voorbeelden en bronnen of de centrale opdracht van het ontwerp:
 - Is de inhoud bijzonder in relatie tot het bestaande aanbod of curriculum in de kunsteducatie?
 - Worden er in het kunsteducatieve ontwerp verbanden gelegd met hedendaagse kunst/populaire cultuuruitingen en/of actuele sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen die breder zijn dan de kunsten?
- 2 Is de achterliggende visie op kunsteducatie van het ontwerp kort en krachtig beschreven?
Toelichting: Is er een korte paragraaf in het educatieve ontwerp opgenomen waarin de makers het product onderbouwen aan de hand van hun visie op kunsteducatie?
- 3 Is er sprake van methodieken en werkvormen die het leren op bijzondere wijze stimuleren?
Toelichting: Dit criterium heeft betrekking op de manier waarop het educatieve ontwerp wordt aangeboden en uitgevoerd door de deelnemers:
 - Is er sprake van een rijke afwisseling van leeractiviteiten (receptief, productief en/of reflectief)?
 - Wordt er naast kunstproductie ook aandacht besteed aan het beschouwen van kunst en theoretische verdieping?
 - Is er ruimte voor analyse, meningsvorming en discussie, zowel met betrekking tot het werk van anderen als het eigen werk(proces)?
 - Worden hierbij innovatieve werkvormen en/of (digitale) middelen ingezet?
- 4 Is het educatieve ontwerp begrijpelijk en aantrekkelijk voor de beoogde doelgroep (leerlingen, cursisten, deelnemers)?
Toelichting:
 - Is het ontwerp door middel van teksten, beelden en eventuele inzet van ICT, audio en

- video toegankelijk en begrijpelijk gemaakt voor leerlingen/deelnemers?
- Worden leerdoelen en criteria helder geëxpliciteerd op het niveau van de doelgroep?

5 Is het kunsteducatieve ontwerp zodanig compleet dat andere docenten ermee kunnen werken?

Toelichting:

- Is er naast materiaal voor leerlingen/deelnemers ook materiaal voor docenten? (antwoordmodellen, discussievragen, toelichting op werkvormen, ect.)?

Jury

De jurybeoordeling vindt plaats in twee rondes. In juni 2019 bepaalt de jury welke circa tien kunsteducatieve ontwerpen worden genomineerd voor de prijs. Uit deze tien kiest de jury in augustus de winnaar van de vakjury-prijs.

De genomineerden presenteren hun educatieve ontwerp op 26 september, om in aanmerking te komen voor de publieksprijs.

Tijdens het live-event reikt juryvoorzitter Sanne Scholten de juryprijs uit en bepaalt het publiek wie de publieksprijs wint.

Samenstelling van de jury

Voorzitter

Sanne Scholten | directeur van het LKCA

Leden

Carmen Lamptey | freelance theatermaker, theaterdocent in primair en voorgezet onderwijs en docent didactiek bij de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Borius van der Meulen | freelance projectleider en adviseur voor kunsteducatieve projecten in het primair, voorgezet en hoger beroeps onderwijs. Hiernaast werkzaam als locatieleider bij het Jeugdtheaterhuis en vanuit deze positie betrokken bij de ontwikkeling en aansturing van binnen- en buitenschoolse theatereducatie.

Mirjam van Tilburg | projectleider voortgezet onderwijs bij Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR). Ze ontwikkelt nascholing voor docenten en teamsessies in scholen.

Daarnaast geeft ze freelance advies aan docentenopleidingen en denkt na over het docentschap in de beeldende kunsten en schrijft. Recent is ze gestart aan haar doctoraatsonderzoek bij Antwerp Research Institute for the Arts (ARIA).

Moniek Warmer | directeur van Warmer educatief ontwerp en advies voor kunst & cultuur, ontwikkelt projecten voor kunstinstellingen, geeft trainingen in educatief ontwerpen van kunstprojecten/lessen en stuurt teams van scholen en instellingen aan bij veranderingen, schrijft.

Algemeen oordeel van de jury

De jury was verheugd over de tweede lichter inzendingen. Het niveau van de inzendingen was hoger dan afgelopen jaar. Opvallend was de durf om grote, actuele problemen met behulp van kunst aan te willen pakken. Verder kwamen vorm en inhoud vaak mooi bij elkaar.

De inzendingen moesten op 29 mei binnen zijn, maar op dat moment waren er onvoldoende inzendingen om genomineerden te kunnen kiezen. De inschrijftermijn is vervolgens verschoven naar 5 juli. Op die datum waren er 28 goede inzendingen binnen, waaruit de jury

negen genomineerden heeft geselecteerd. De negen genomineerde inzendingen liggen qua kwaliteit en originaliteit dicht tegen elkaar aan. Het LKCA wil een aantal van de inzendingen graag onder de aandacht brengen van een groter publiek, omdat ze een inspiratiebron kunnen zijn docenten in het onderwijs en daarbuiten.

Op basis van de criteria heeft de jury unaniem voor de winnaar gekozen.

Winnaar

De winnaar van de wedstrijd *De kunst van het ontwerpen 2019* is:

Annabelle van de Laar

Student aan Bacheloropleiding Docent theater van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Educatief ontwerp:

TIME FOR LOSERS

Over falen en imperfectie

Naar het oordeel van de jury is dit ontwerp, ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs, inspirerend én praktisch voor zowel leraren als leerlingen.

Het winnende educatief ontwerp is grappig en tegelijkertijd volwassen en origineel. Het is een slimme en vernieuwende combinatie van theatrale werkvormen, gezelschapsspellen en een urgent maatschappelijk thema. Het ontwerp combineert aanstekelijke werkvormen met een aantrekkelijke vormgeving .

Het is een helder en compleet product waarmee falen, dat zo vaak genoemd wordt als belangrijke eigenschap, inzichtelijk wordt gemaakt. Het ontwerp sluit aan bij een cultuur van 'stralen en scoren', waarbij falen door schaamte wordt omgeven.

Met het ontwerp wordt op verschillende manieren onderzocht wat falen is: er zijn verschillende spellen die gespeeld kunnen worden. De speelse werkvormen kunnen worden ingezet binnen alle disciplines: dat maakt het extra rijk.

De methode is gericht op de doelgroep: hoe spreken zij over falen en hoe zien zij dat falen? Ook de vormgeving sluit goed aan bij de doelgroep van leerlingen voortgezet onderwijs

Het is interessant dat er met dit ontwerp een relatie gelegd kan worden met de kracht van het creatief proces van de kunstvakken, waarbij falen een belangrijk onderdeel is. Wat waar je faalt, daar leer je.

Tot slot. Volgens de jury spreekt er veel betrokkenheid uit het ontwerp. Betrokkenheid om kunsteducatie op betekenisvolle wijze in het voortgezet onderwijs te brengen en kunst in te zetten bij een maatschappelijke kwestie.